

**РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 58.082.099
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

про присудження ступеня доктора філософії
з галузі знань 08 – Право
на підставі прилюдного захисту дисертації
«Цивільно-правове регулювання використання цифрових технологій»
за спеціальністю 081 – Право
9 березня 2026 року

Бударний Сергій Володимирович, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2021 році Львівський національний університет імені Івана Франка та отримав диплом магістра за спеціальністю «Право». У 2022 році вступив на денну форму до аспірантури Західноукраїнського національного університету відповідно до наказу № 89 від 31.03.2022 року за спеціальністю 081 «Право».

2024 року і до сьогоднішнього дня здобувач є фізичною особою-підприємцем. Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом ректора Західноукраїнського національного університету № 12 від 09.01.2026 року на підставі рішення Вченої ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 5 від 09.01.2026 року) у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Колеснікова Андрія Павловича, доктора юридичних наук, доцента, професора кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету;

рецензентів:

Сломи Валентини Миколаївни, докторки юридичних наук, професорки, професорки кафедри цивільного права і процесу Західноукраїнського національного університету;

Поперечної Ганни Михайлівни, докторки філософії з права, доцентки, доцентки кафедри міжнародного та європейського права Західноукраїнського національного університету;

офіційних опонентів:

Іващенко Віктора Анатолійовича, доктора юридичних наук, доцента, завідувача кафедри інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

Чомахашвілі Олени Шотаєвни, кандидатки юридичних наук, доцентки, провідного наукового співробітника відділу прав людини та прав інтелектуальної власності в сфері охорони здоров'я НДІ інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

на засіданні 9 березня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Бударному Сергію Володимировичу на підставі публічного захисту дисертації «Цивільно-правове регулювання використання цифрових технологій» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано в Західноукраїнському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник Москалюк Надія Богданівна, докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри безпеки та правоохоронної діяльності Західноукраїнського національного університету.

Дисертацію подано у вигляді рукопису. Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Висновки та пропозиції, викладені в дисертації, зроблені автором особисто. З метою забезпечення достовірності одержаних у дисертації результатів було використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Дисертаційна робота написана українською мовою.

Зміст дисертаційної роботи відповідає темі дослідження та спеціальності 081 Право. Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть бути використані у нормотворчій, науково-дослідній сфері, правозастосовній діяльності та освітньому процесі.

Прикладний характер результатів дисертаційного дослідження підтверджується відповідними довідками про впровадження, зокрема, актом адвоката та актом Західноукраїнського національного університету.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 221 сторінку. Список використаних джерел становить 120 найменувань.

Основні теоретичні та практичні результати дисертаційного дослідження відображено в дев'яти наукових публікаціях, з яких: 3 статті – у вітчизняних фахових наукових виданнях; 1 стаття – у зарубіжному науковому періодичному виданні, 5 тез – у матеріалах наукових конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Бударний С.В. Правовий статус криптовалют та інших віртуальних активів у цивільному праві. *Наше право*. 2022. № 4. С. 268-275.
2. Бударний С.В. Правове регулювання цифрових платформ: обов'язки, відповідальність та механізми захисту користувачів. *Європейські перспективи*. 2023. № 4. С. 302-310.
3. Serhii Budarnyi. The right to protection of personal data in the digital environment: national and international aspects. *Legal, Economic Science and Praxis*. 2024. № 12. P. 54-58.
4. Бударний С.В. Укладання та виконання електронних договорів: проблеми та перспективи їх вирішення. *Право UA*. 2025. № 1. С. 432-440.
5. Бударний С.В. До питання про визначення правового статусу цифрових активів у контексті цивільного права. Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції «Російсько-українська війна: право, безпека, світ» (м. Тернопіль, 29-30 квітня 2022 року). Тернопіль, 2022. С. 424-428.
6. Бударний С.В. Юридична сила електронних контрактів: проблеми та перспективи для розвитку національного законодавства. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід» (м. Тернопіль, 28 квітня 2023 року). Тернопіль, 2023. С. 494-498.
7. Бударний С.В. Поняття цифрової технології в національній та міжнародній правовій доктрині. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Пріоритети зміцнення безпеки держави та підвищення

ефективності правоохоронної діяльності: національні та міжнародні контексти» (м. Тернопіль, 19 квітня 2024 р.). С. 118-125.

8. Бударний С.В. Цифрові права у контексті сучасних юридичних систем: перспективи і виклики. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики ХХІ століття». (м. Харків, 7 черв. 2024 р.). Харків, 2024. С. 174-178.

9. Бударний С.В. Регулювання персональних даних в Україні: нові виклики та перспективи в умовах цифрових технологій. Матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції «Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід» (м. Тернопіль, 19–20 квітня 2024 року). Тернопіль, 2024. С.384-387.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці та висловили зауваження:

Голова ради: **Колесніков Андрій Павлович**, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету. *Без зауважень.*

Рецензентка: **Слома Валентина Миколаївна**, докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри цивільного права і процесу Західноукраїнського національного університету. *Зауваження:*

1. Запропонований на с. 39 дисертації «гібридний підхід до правового регулювання цифрових об'єктів» є концептуально переконливим і значущим. Водночас його практична реалізація могла б стати ще більш наочною за рахунок конкретизації способів інтеграції речових і зобов'язальних інститутів для різних категорій цифрових об'єктів, таких як криптовалюта, електронний підпис та цифровий контент. Таке деталізоване роз'яснення сприяло б глибшому розумінню механізмів цивільного обороту цифрових благ та підкреслило б практичну цінність запропонованого підходу.

4. На с. 162 дисертації автор зазначає, що з розвитком блокчейн-технологій виникають випадки, коли цифрові активи (NFT), що пов'язані з авторськими творами, токенизуються, продаються або перепродуються без згоди автора чи правовласника, що завдає економічної шкоди, оскільки NFT часто здійснюють права на використання твору або частину економічних переваг. Було б корисно додатково уточнити, які саме правові механізми цивільного захисту застосовуються до NFT відповідно до чинного національного законодавства України, що сприяло б більш повному розумінню ефективності захисту прав авторів та правовласників у цифровому середовищі;

Рецензентка: **Поперечна Ганна Михайлівна**, докторка філософії з права, доцентка, доцентка кафедри міжнародного та європейського права Західноукраїнського національного університету. *. Зауваження:*

1. На стор. 101 дисертації автор обґрунтовує доцільність виокремлення самостійної класифікації цифрових об'єктів права інтелектуальної власності та пропонує поділ цифрових об'єктів — результатів інтелектуальної діяльності — на такі категорії: програмне забезпечення та алгоритми; цифрові твори мистецтва (графіка, музика, відео); бази даних та інформаційні масиви; нові форми цифрових активів (NFT, віртуальні об'єкти, контент у метавсесвітах). При цьому автор справедливо зазначає, що визначальними критеріями такої класифікації є тип

цифрового продукту та специфіка його створення, поширення і використання у цифровому середовищі.

Поділяючи запропонований підхід у цілому, вважаємо, що наукова цінність дослідження була б ще більшою за умови чіткого формалізування критеріїв віднесення конкретних цифрових об'єктів до відповідних категорій. Зокрема, доцільним видається уточнення розмежувальних ознак у випадках, коли окремі цифрові об'єкти поєднують характеристики різних груп (наприклад, NFT, які можуть мати ознаки як програмного забезпечення, так і цифрового твору мистецтва). Таке уточнення сприяло б підвищенню рівня визначеності запропонованої класифікації та її практичної застосовності.

Опонент: **Іващенко Віктор Анатолійович**, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.
Зауваження:

2. На стор.85-86 дисертації автор, аналізуючи позицію Т.О. Подоляки щодо балансу між свободою творчості та виключними правами інтелектуальної власності, вдало підкреслює, що свобода творчості та право інтелектуальної власності перебувають у діалектичному зв'язку, і що інтелектуальна власність не є антиподом свободи вираження поглядів, а навпаки — виступає її нормативним продовженням. Особливо цінним є формулювання дисертантом принципу пріоритету балансу між різними правами, а не домінування однієї групи прав над іншою, що є актуальним у цифровому середовищі. Дисертант пропонує враховувати вплив цифрових платформ, алгоритмів поширення контенту та користувацьких угод на баланс між свободою творчості та правами інтелектуальної власності. Це положення є перспективним і логічним, проте потребує більш детального роз'яснення та практичних прикладів того, як саме зазначені механізми впливають на реалізацію прав у цифровому середовищі, а також критеріїв визначення допустимого обмеження свободи творчості (наприклад, для реміксів, пародій, мемів). Без такого конкретного обґрунтування пропозиція залишається скоріше концептуальною, ніж повноцінно практично застосовною.

4. На стор. 168 дисертації, аналізуючи питання колективного авторства та децентралізованої творчості, автор зазначає: «У цифровому середовищі творіння часто є результатом колективної діяльності — на відкритих платформах, спільних проєктах, форумах, open source проєктах. У таких випадках складно визначити, кому саме належать права та хто є носієм окремих частин твору...». У зв'язку з цим доцільно конкретизувати, яким чином в Україні можна визначити частки прав кожного учасника колективного або децентралізованого твору. Крім того, було б корисно деталізувати методи цивільно-правового захисту у випадку спору між учасниками спільного твору в цифровому середовищі: наприклад, як практично визначаються частки авторів, чи можливе стягнення компенсації, та які механізми забезпечують ефективну охорону прав кожного учасника. Таке уточнення дозволило б підвищити практичну цінність розглядуваного положення.

Опонентка: **Чомахашвілі Олена Шотасвна**, кандидатка юридичних наук, доцентка, провідний науковий співробітник відділу прав людини та прав інтелектуальної власності в сфері охорони здоров'я НДІ інтелектуальної власності Національної академії правових наук України.
Зауваження:

1. Узагальнення щодо багатовимірного характеру цифрових технологій (стор. 32) як інструменту, середовища та системоутворюючого чинника цивільного права є обґрунтованим, однак, на нашу думку, доцільним було б підкріпити його конкретними прикладами впливу на класичні цивільно-правові категорії та механізми правозастосування. Це дало б змогу більш наочно показати, яким чином цифрові технології сприяють формуванню нових моделей правового регулювання та трансформації традиційних правових конструкцій.

4. Розглядаючи смарт-контракти та їх правовий статус, автор слушно зазначає, що вони забезпечують автоматизацію виконання ліцензійних умов і трансформують традиційні моделі ліцензування, водночас звертаючи увагу на відсутність усталеного підходу до їх юридичної кваліфікації у багатьох правопорядках (стор. 147). У цьому контексті дослідження могло б бути додатково поглиблене шляхом уточнення критеріїв, за яких смарт-контракт може розглядатися як цивільно-правовий договір, а також умов надання йому юридичної сили та меж застосування в системі цивільного права. Окремої уваги заслуговує питання інтеграції смарт-контрактів з імперативними нормами авторського права, зокрема щодо забезпечення належного захисту прав правовласників у ситуаціях автоматичного виконання умов без прямої участі сторін. Такий аналіз дозволив би більш чітко окреслити потенціал і обмеження використання смарт-контрактів у сфері інтелектуальної власності.

Наведені вище критичні зауваження та рекомендації стосуються дискусійних питань і не применшують значення отриманих в роботі висновків, не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, яке має науково-теоретичне і практичне значення, містить наукові положення, що відзначаються корисністю для вирішення конкретного наукового завдання, сприяють комплексному аналізу цивільно-правового регулювання використання цифрових технологій.

Результати голосування:

«За» 5 членів ради,
 «Проти» 0 членів ради.
 «Утрималися» 0.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.099 присуджує ступінь доктора філософії Бударному Сергію Володимировичу з галузі знань 08 – Право за спеціальністю 081 – Право.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
 вченої ради

Андрій КОЛЕСНИКОВ